

تقابل سنت و مدرنیته در بناهای یادمانی ایران از دهه ۲۰ تا ۵۰ شمسی (نمونه موردی آرامگاه کمال الملک نیشابور)

زهره شاهد(نویسنده مسئول)*، دکتر فاطمه شاهرودی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته پژوهش هنر، دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز E-Mail: zohreh.shahed@gmail.com

۲- استادیار دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز E-Mail: pajooheshhonor@yahoo.com

چکیده

خاطره انگیزی جزو یکی از کیفیات مطلوب فضاهای شهری موفق است. به عبارتی قدرت هر فضا در کیفیت آن فضا در ایجاد فرصتهایی جهت بروز رویدادهایی سرشار از خاطره برای ناظرین، تأثیر بسزایی بر استقبال مردم از آن فضا داشته و موجب ایجاد سرزندگی در آن فضای شهری می شود. یکی از عناصر و پدیدههایی که از جنبه های مختلف معماری نقش اساسی را به خود اختصاص می دهد بقاع و اماکن آرامگاهی و تندیس های یادمانی یا مانیومنتال می باشد که به عنوان نمود پدیده ای از مسائل فرهنگی و مذهبی سابقه ای بس طولانی دارد به طوری که بعضی از المان های آن مدتی نزدیک به سه هزار سال و با حفظ عملکرد نخستین، دوام آورده که کارکرد اصلی آن ها را می توان در کیفیت فضا، افزایش هویت مکان یا انتقال پیامی به ناظرین دانست. بررسی و شناخت سنت و مدرنیته و ویژگی های آن ها، به عنوان دو دیدگاه که در دوران معاصر از آن جهت دارای اهمیت می باشد که هر کدام با ایدئولوژی و فلسفه ای که در پس آن است نگاهی متفاوت به انسان و عرصه های مختلف زندگی وی دارند. در این پژوهش به روش مطالعاتی و کتابخانه ای اثر یادمانی آرامگاه کمال الملک از حیث سنت و تجدد و تقابل و تعامل در معماری این بنا مورد بررسی، تحلیل و نتیجه گیری قرار گرفته و با جزئیات بیشتری در قالب بیان تزئینات و سبک معماری این موضوع بررسی و در خصوص چگونگی الهام طراح این اثر و بهره گیری از معماری سنتی و ایرانی - اسلامی بحث شده است. در پایان این نتیجه حاصل شد که گرایش به سنت گرایی به معنای ارائه ی هویت فرهنگی بیش از پیش خودنمایی می کند و در واقع نوعی بازگشت به گرایشات سنتی است و به جهت تجربیات مثبت معماران و مشاوران خارجی در ایران، می توان دهه ۲۰ تا ۵۰ شمسی را یکی از مهم ترین و پربارترین دوره های معماری ایران از جهت آفرینش سبک جدید قلمداد کرد. شکل این بنا و معماری اثر نشان از تقابل کمتر و آمیختگی یا تعامل بیشتر سنت و مدرنیته است و اساس کار معمار این بنا، تکیه بر معماری سنتی و قدیمی ایران بوده است.

واژه های کلیدی: سنت، مدرنیته، بناهای یادمانی، آرامگاه کمال الملک، معماری سنتی، معماری معاصر